

Guia docent

410301 - PRC1-TEC - Pràcticum I

Última modificació: 05/11/2020

Unitat responsable: Facultat d'Informàtica de Barcelona
Unitat que imparteix: 410 - ICE - Institut de Ciències de l'Educació.

Titulació: MÀSTER UNIVERSITARI EN FORMACIÓ DEL PROFESSORAT D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA I BATXILLERAT, FORMACIÓ PROFESSIONAL I ENSENYAMENT D'IDIOMES (Pla 2009). (Assignatura obligatòria).

Curs: 2020 **Crèdits ECTS:** 4.0 **Idiomes:** Català

PROFESSORAT

Professorat responsable: MARIA CARMEN SANZ GOMEZ

Altres:

COMPETÈNCIES DE LA TITULACIÓ A LES QUALS CONTRIBUEIX L'ASSIGNATURA

Específiques:

- CEMP2. Acreditar un bon domini de l'expressió oral i escrita en la pràctica docent.
- CEMP1. Adquirir experiència en la planificació, la docència i l'avaluació de les matèries corresponents a l'especialització.
- CEMP3. Dominar les destreses i habilitats socials necessàries per fomentar un clima que faciliti l'aprenentatge i la convivència.
- CEMP4. Participar en les propostes de millora en els diferents àmbits d'actuació a partir de la reflexió basada en la pràctica.

Genèriques:

- CG6. Aprenentatge autònom: detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.
- CG3. Comunicació eficaç oral i escrita: comunicar-se de forma oral i escrita amb altres persones sobre els resultats de l'aprenentatge i de l'elaboració del pensament, i participar en debats sobre temes educatius.
- CG1. Emprenedoria i innovació: identificar els elements que caracteritzen l'organització d'un centre docent, relacionar la planificació de l'ensenyament-aprenentatge amb els resultats obtinguts i fer propostes de millora.
- CG2. Sostenibilitat i compromís social: valorar la complexitat dels fenòmens socials típics de la societat del benestar i ser sensible a la realitat social (plural, diversa i multicultural), per a facilitar la inclusió de tot l'alumnat i transmetre un compromís ètic i del dret a la diferència.
- CG4. Treball en equip: ser capaç de treballar com a membre d'un equip interdisciplinari i contribuir a desenvolupar tasques i projectes amb pragmatisme i sentit de la responsabilitat.
- CG5. Ús solvent dels recursos de informació: gestionar l'adquisició, l'estructuració, l'anàlisi i la utilització de recursos diversos i tecnologies de la informació per a l'ensenyament-aprenentatge. Aplicar les TIC en l'activitat docent i transformar la informació en coneixement (TAC) a través del disseny d'activitats o accions que repercutiran en l'alumnat.

METODOLOGIES DOCENTS

El Pràcticum està orientat a facilitar la professionalització de l'alumnat. Permet conèixer els aspectes bàsics de la professió docent en contextos reals. Així mateix, pretén que l'estudiantat pugui capitalitzar les competències treballades en les assignatures que conformen el pla d'estudis d'aquest Màster.

Es preveu la realització de 60 hores durant el primer quadrimestre i de 150 hores durant el segon quadrimestre.

La metodologia de funcionament es descriu a continuació:

El responsable del pràcticum realitzarà les assignacions en funció del perfil de l'alumnat i del professorat dels centres de secundària, tenint en compte la relació de centres-formadors seleccionats pel Departament d'Ensenyament.

El nombre d'alumnes per professor/tutor de centre serà , en general, d'un màxim de 2 alumnes. Es realitzaran sessions grupals i sessions de tutoria individualitzada.

La seva estructura i organització és la següent:

SEMINARI INTRODUCTORI:

Metodologia: Presencial.

Continguts: Presentació de l'assignatura; Expectatives.

Activitats: Dinàmica grupal.

SEMINARI INICIAL:

Metodologia: Presencial i activitat telemàtica.

Continguts: Preparació del Pràcticum; El portafoli; Els centres de pràctiques; Funcions a desenvolupar; Criteris d'avaluació. La comunicació oral. Elements que conformen la comunicació oral (verbal, no verbal, el missatge)

Activitats: Treball en grup; Mètode del cas; Role playing; Intervencions en el fòrum.

TUTORIA INDIVIDUALITZADA

SEMINARI DE SEGUIMENT:

Metodologia: Presencial i activitat telemàtica.

Continguts La pràctica reflexiva. El cicle reflexiu. Identificació de problemes i reconducció de situacions. Feedback de la primera part del portafoli.

Activitats: Treball en grup; Exposicions orals; Intervencions en el fòrum.

TUTORIA INDIVIDUALITZADA

SEMINARI FINAL:

Metodologia: Presencial.

Continguts: Intercanvi d'experiències: El centre, el departament, l'entorn, l'aula, l'alumnat, l'atenció a la diversitat, las TIC...;

Identificació de problemes i reconducció de situacions; Resolució de dubtes finals. Avaluació del desenvolupament del pràcticum.

Activitats: Treball en grup. Exposicions orals.

Pel correcte desenvolupament del Pràcticum es facilitarà una Guia de suport.

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

Durant l'estada en el centre l'estudiantat ha de:

Conèixer el centre docent quant als seus projectes, entorn, espais, línees educatives, recursos necessaris tant humans, com materials...

Participar en la dinàmica de treball del centre educatiu i formar part de la seva activitat acadèmica.

Reflexionar sobre els diferents papers / rols del professorat en els centres educatius.

Incentivar l'esperit crític per diagnosticar necessitats o problemes.

Observar el grup-classe i les actuacions del professor-a/tutor-a.

Participar en el desenvolupament de les activitats d'aula.

Establir estratègies i tècniques d'observació i coneixement de les dinàmiques de funcionament d'un grup-classe.

Conèixer el currículum normatiu corresponent a la matèria / crèdit a impartir.

Conèixer la programació didàctica establerta pel departament del centre corresponent per a la matèria / crèdit a impartir.

Conèixer la dinàmica de funcionament del departament del centre corresponent així com els acords / estratègies que aquest tingui amb altres departaments afins.

Desenvolupar la programació didàctica, en base a competències, corresponent a la matèria / crèdit que l'alumnat hagi d'impartir, adequant-se a les normes del departament corresponent, a les característiques del centre i a la tipologia d'alumnat.

Establir estratègies d'ensenyament-aprenentatge, així com d'avaluació i seguiment, diverses i adients al nivell corresponent a la intervenció.

Participar en les reunions dels diferents equips: tutors/es, professorat de nivell, claustre, departament.

Participar en les activitats organitzades pel centre i/o el departament corresponent: sortides, visites, activitats culturals.

Aportar propostes d'innovació educativa que suposin una millora a nivell d'aula.

Aplicar la pràctica reflexiva al llarg del procés de la intervenció i ser capaç de treure'n les conclusions adients per millorar la tasca docent. Aquestes accions han d'ajudar a la formació de la identitat professional docent.

Aplicar diferents tipologies de recursos didàctics al llarg de la intervenció, especialment els relacionats amb l'ús de les TIC.

Aplicar el mètode de projectes.

HORES TOTALES DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

Tipus	Hores	Percentatge
Hores aprenentatge autònom	36,0	36.00
Hores grup gran	4,0	4.00
Hores activitats dirigides	60,0	60.00

Dedicació total: 100 h

CONTINGUTS

1. EL CENTRE I LA SEVA ORGANITZACIÓ

Descripció:

1.1. Coneixement i funcionament del centre

- a) Entorn i infraestructura del centre (coneixement de les instal·lacions, horaris...)
- b) Oferta formativa del centre. PEC i Programació general anual.
- c) Gestió (òrgans de govern), coordinació i avaluació del centre (projecte de qualitat i millora continua, si escau). Avaluació diagnòstica.
- d) NOFC.
- e) Projectes de centre a nivell transversal (projectes europeus, d'innovació, d'autonomia de centre, lingüístics, d'alumnat nouvingut, programa salut-escola ...)

Activitats vinculades:

Pràctiques d'observació i d'intervenció. Instruments: Pautes d'observació.

1.2. Professorat i alumnat

- a) Tipologia de l'alumnat (procedència de l'alumnat: geogràfic, social; necessitats educatives especials ...)
- b) Funcions del professorat (docent, tutoria, relació i atenció a les famílies, tutoria de formació en centres de treball...).
- c) Atenció a la diversitat. CAD
- d) Prevenció, gestió i resolució de conflictes, normativa de convivència.
- e) Relació amb les famílies.

Activitats vinculades:

Pràctiques d'observació i d'intervenció. Instruments: Pautes d'observació.

1.3. Recursos

- a) Relacions del centre educatiu amb els RR de l'entorn (Centre de recursos pedagògics, EAP, CESIRE, Centres de recursos específics, Biblioteques).
- b) Recursos organitzatius i metodològics (agrupaments, aules obertes, tallers, treball per projectes...).
- c) Recursos tecnològics del centre.

Activitats vinculades:

Pràctiques d'observació i d'intervenció.

1.4. La Formació en centres de treball (només per l'estudiantat de FP)

2. DIDÀCTIQUES ESPECÍFIQUES

Descripció:

2.1. L'organització didàctica del departament

- a. Funcionament del departament corresponent.
 - b. Tipologies d'activitats d'ensenyament-aprenentatge.
 - c. Innovació educativa (participació en programes d'intercanvi, elaboració de materials propis, d'altres...)
 - d. Recursos propis del departament.
 - e. Treball interdepartamental.
- Activitats vinculades:
Pràctiques d'observació.

2.2. Els grups classe i el professorat

- a. L'alumnat: observacions realitzades en diferents nivells, matèries. Comportament del grup, dinàmiques observades, comportaments individuals.
 - b. El professorat: observacions de l'actuació de diferents professors i professores. Diferències entre estils, en funció de la matèria, del nivell, metodologies docents observades, actuacions davant de determinades situacions, resposta del grup...
 - c. Les interaccions: relacions entre els alumnes, entre alumnes i professorat, entre el professorat
- Activitats vinculades:
Pràctiques d'observació. Instruments: fitxes d'observació.

2.3. Elaboració de les unitats didàctiques i actuació

- a. Programació didàctica: competències, objectius, continguts, criteris d'avaluació, atenció a la diversitat.
 - b. Recursos didàctics aplicables en l'àmbit de la intervenció (propis i ja existents)
 - c. Metodologies docents utilitzades com per exemple: mètode de projectes, ABP, anàlisi d'objectes, programari específic, maquinària específica...
 - d. Aplicació de la pràctica reflexiva en les intervencions.
- Activitats vinculades: Pràctiques d'intervenció autònoma i acompanyada.

ACTIVITATS

PRÀCTIQUES D'OBSERVACIÓ

Descripció:

Amb el suport, acompanyament i seguiment del tutor/de la tutora o d'altres membres del centre docent (en funció de l'objecte d'observació), és realitzarà una anàlisi de les activitats acadèmiques del centre, tant les relacionades amb la pròpia disciplina així com els aspectes transversals relacionats amb els diferents rols que desenvolupa el professorat en els centres de secundària (equips directius, tutories...). Així mateix, aquestes pràctiques han de possibilitar la reflexió sobre el sistema educatiu i les relacions internes i externes establertes.

Material:

Material de les sessions teòrico-pràctiques realitzades a la Universitat, del Mòdul Genèric i Específic.

Lliurament:

- Realització del portafoli.

PRÀCTIQUES D'INTERVENCIÓ ACOMPANYADA I AUTÒNOMA

Descripció:

Participació directa de l'estudiantat actuant en el centre com a "professorat en pràctiques". Implicació transversal en el centre. Activitats de l'aula quant a la didàctica de la disciplina, tant fora de l'aula (activitats prèvies com elaboració de programacions didàctiques, disseny d'activitats d'ensenyament-aprenentatge, avaluació...) com dins de l'aula (activitat docent en un grup o diversos grups del mateix nivell o diferents).

Aquesta participació es donarà a dos nivells, primer de forma acompanyada (l'estudiantat realitzarà intervencions puntuals a l'aula i en altres processos del centre amb el suport i la supervisió del tutor/a del centre) i de forma autònoma (inclou la programació, el desenvolupament i l'avaluació d'una UD, la intervenció com a professor responsable del grup classe, la gestió directa de l'aula i la reflexió compartida amb la resta de docents).

Material:

Material de les sessions teòrico-pràctiques realitzades a la Universitat, del Mòdul Genèric i Específic.

Lliurament:

- Realització del portafoli.

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

Per poder ser avaluat/da de l'assignatura és imprescindible:

- L'assistència al centre de pràctiques de les hores presencials estipulades
- El lliurament del portafoli parcial i final
- El lliurament del dietari parcial i final

- AVALUACIÓ: ESTADA AL CENTRE (50%). Avalua el tutor-a / coordinador-a. Què s'avalua: implicació i participació, competències interpersonals, elaboració de l'UD, actuació a l'aula.

- AVALUACIÓ: PORTAFOLI (25%). Avalua el professorat del Pràcticum. Què s'avalua: Coneixement del centre, reflexions de les observacions realitzades, el cicle reflexiu, qualitat dels materials de suport realitzats, la programació didàctica.

- AVALUACIÓ: SEMINARIS DEL PRÀCTICUM (15%). Avalua el professorat del Pràcticum. Què s'avalua: assistència als seminaris, participació i aportacions de qualitat.

- AVALUACIÓ: AUTOAVALUACIÓ COMPETÈNCIES INTERPERSONALS (10%). Què s'avalua: Realització de la rúbrica d'autoavaluació de competències interpersonals dels estudiants. Aquest instrument ha de contribuir a la reflexió de l'estudiant sobre les seves competències interpersonals contrastades amb l'avaluació del tutor del centre.

El mecanisme de control d'assistència i de les activitats realitzades, es portarà a terme amb la realització d'un dietari per part de l'estudiantat.

NORMES PER A LA REALITZACIÓ DE LES PROVES.

L'alumne disposarà d'una Guia a on s'especificaran totes les activitats a realitzar en el pràcticum.

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

- Domingo, A. La pràctica reflexiva: bases, models e instruments. Narcea, 2014. ISBN 842771999X.
- Albaladejo, M. La comunicació més enllà de les paraules. Graó, 2007. ISBN 9788478274994.
- Teixidó, J. La acogida al profesorado de nueva incorporación. Barcelona: Graó, 2009. ISBN 9788478277087.
- Vaello, J. El professor emocionalment competent: un pont sobre "aules" turbulentes. Barcelona: Graó, 2009. ISBN 97888478276981.
- Perrenoud, P. Diez nuevas competencias para enseñar: invitación al viaje. Barcelona: Graó, 2004. ISBN 9788478273218.
- Day, C. Pasión por enseñar: la identidad personal y profesional del docente y sus valores. Madrid: Narcea, 2006. ISBN 9788427715080.
- Esteve, O.; Melief, K.; Alsina A. (coord.). Creando mi profesión. Barcelona: Octaedro, 2010. ISBN 9788499210933.
- Asensio, J.M. El desarrollo del tacto pedagógico, o, La otra formación del educador), Critica y Fundamentos. Barcelona: Grao, 2010. ISBN 9788478279036.

RECURSOS

Enllaç web:

- Práctica reflexiva. Metodologías formativas basadas en la reflexión. (consulta 2.9.18). <https://www.practicareflexiva.pro/>
- Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya (2007). Comencem bé. Guia per professor novell. (consulta 2.9.18). http://blocs.xtec.cat/juando/files/2007/11/comencem_be_20061.pdf
- Zeichner, Kenneth. El maestro como profesional reflexivo (consulta 2.9.18). <https://www.practicareflexiva.pro/wp-content/uploads/2012/04/Org-El-maestro-como-profesional-reflexivo-de-Kenneth-M.-Zeichner..pdf>